

89/2017

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KER. ÖNKORMÁNYZAT
ALPOLGÁRMESTERE**

Készült a 2017. május 17. napján tartandó Képviselő-testületi ülésre.

Készítette: Dobrosiné Ladjánszki Tímea intézményi referens

Tárgy: Átfogó értékelés a Budapest Főváros XVI.
kerületi Önkormányzat 2016. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatainak ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettség a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról átfogó értékelés (1. sz. melléklet) készítése.

„A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 10. számú melléklete tartalmazza. (2. sz. mellékelt)

Tekintettel arra, hogy a Gyámhatóság a korábbi évek átfogó értékeléseit elfogadta, a 2016. évről szóló értékelés is a korábbiakhoz hasonló alapokra építve készült, a gyermekvédelemben érintett intézmények, irodák, szervezetek bevonásával. A Korm. rendelet 2013. január 1. napjától hatályba lépő szabályai alapján azonban a jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedésekre, illetve a gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok az átfogó értékelésnek nem képezik a részét.

Az átfogó értékelés nagy mennyiségű adatot tartalmaz az ellátottakra, az igénybevételekre vonatkozóan. Ezen információk többsége a 2011., 2012., 2013., 2014., 2015. és 2016. évi adatokkal együtt jelenik meg a táblázatokban az összehasonlíthatóság érdekében.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el!

HATÁROZATI JAVASLAT:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja az előterjesztés 1. számú mellékletét képező átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy az átfogó értékelést küldje meg Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának.

Határidő: 2017. május 31.

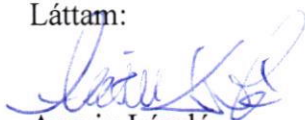
Felelős: Kovács Péter polgármester
(elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel)

Budapest, 2017. április 28.

Dr. Csomor Ervin
alpolgármester

Láttam:

Ancsin László
jegyző

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Átfogó értékelés a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
2. Tartalmi követelmények a települési önkormányzat és a megyei kirendeltség számára, a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez

Tárgyalásra kijelölt illetékes Bizottság:

Köznevelési, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság,
Egészségügyi és Szociális Bizottság

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS A BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
2016. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI.....	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA.....	4
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	18
4. FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA	40
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN	41
6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA	42
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI	46

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Budapest XVI. kerületének, a népesség megoszlására vonatkozó demográfiai mutatói az alábbiak.

1. sz. táblázat: A lakónépesség számának változása

Megnevezés		
Terület km ²		33,52
Lakónépesség (fő)	2006-ban	71 217
	2007-ben	71 444
	2008-ban	72 725
	2009-ben	72 767
	2010-ben	72 099
	2011-ben	72 283
	2012-ben	72 062
	2013-ban	72 516
	2014-ben	72 745
	2015-ben	73 254
	2016-ban	73 622
Laksűrűség (km ² /fő)	2006-ban	2 125
	2007-ben	2 131
	2008-ban	2 171
	2009-ben	2 170
	2010-ben	2 151
	2011-ben	2 156
	2012-ben	2 150
	2013-ban	2 163
	2014-ben	2 170
	2015-ben	2 185
	2016-ban	2 196

2. sz. táblázat: A település lakosainak korcsoport szerinti megoszlása

Életkor	Állandó népesség						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0 - 1	528	621	625	590	610	659	597
1 - 4	3 412	2 132	2 866	2 831	2 763	2 860	2 910
5 - 14	6 670	6 974	7 077	7 355	7 630	7 748	7 933
15 - 18	2 744	2 674	2 666	2 598	2 583	2 558	2 593
19 - 34	14 642	13 564	13 573	13 180	12 797	12 595	12 393
35 - 60	26 367	27 525	26 478	27 658	27 612	27 431	27 383
60 - X	16 690	18 473	18 654	17 922	18 373	18 785	19 018
Összesen	71 053	71 963	71 939	72 134	72 368	72 636	72 827

3. sz. táblázat: A település 0-24 éves lakónépességének évenkénti megoszlása

Életkor	Lakó- népesség 2012	Lakó- népesség 2013	Lakó- népesség 2014	Lakó- népesség 2015	Lakó- népesség 2016
0 - 1	630	601	610	660	608
1 - 4	2 944	2 929	2 857	2 953	2 989
5 - 14	7 016	7 267	7 578	7 726	7 957
15 - 18	2 645	2 594	2 576	2 560	2 625
19 - 34	13 801	13 649	13 287	13 177	12 966
35 - 60	26 448	27 608	27 550	27 421	27 487
60 - X	18 578	17 868	18 287	18 757	18 990
Összesen	72 062	72 516	72 745	73 254	73 622

***Lakónépesség:** A gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak az állandó bejelentett lakhellyel rendelkezők száma, hanem a területben tartózkodók száma is fontos.

4. sz. táblázat: A település 0 - 24 éves lakónépességének évenkénti megoszlása 2016-ban

Életkor	Összesen
0 - 1	608
1 - 2	710
2 - 3	749
3 - 4	703
4 - 5	827
5 - 6	802
6 - 7	765
7 - 8	858
8 - 9	884
9 - 10	817
10 - 11	854
11 - 12	809
12 - 13	743
13 - 14	729
14 - 15	696
15 - 16	676
16 - 17	672
17 - 18	613
18 - 19	664
19 - 20	671
20 - 21	773
21 - 22	702
22 - 23	768
23 - 24	790

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak a kiskorúak száma lényeges, hanem a 25 évesnél fiatalabb korosztályé is, a táblázat ezért tartalmazza ezen adatsorokat. Az adatok a potenciális igénybevevői kör nagyságának alapjául szolgálnak.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), és a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló 1/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelete határozta meg a 2016. évre nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatásokat.

2.1. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

A Gyvt. vonatkozó rendelkezései a 2016. január 1. napjától hatályos szövege szerint:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

„19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 140%-át,

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

- b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
- d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,
- f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot kell érteni, ha a családbafogadó gyám a gyámsága alá helyezett gyermek tartására köteles.

(6) A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

(7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

(8) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.

(9) Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

20. § (1) A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság egy év időtartamra, de legfeljebb

a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 23. életévének betöltéséig,

b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 25. életévének betöltéséig

megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(2) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

(3) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, ideértve a 19. § (1a) bekezdés szerinti pénzbeli ellátásra való jogosultságot is, a gyámhatóság – hivatalból vagy kérelemre – felülvizsgálja, ha a megállapított jogosultság időtartama alatt a jogosultsági feltételekben változás következett be.

(4) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

a) megszűnik az (1) bekezdésben meghatározott időtartam leteltével,

b) megszüntetésre kerül, ha

ba) a (3) bekezdés szerinti felülvizsgálat azzal az eredménnyel zárul, hogy a jogosultsági feltételek nem állnak fenn, vagy

bb) a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba kerül.

20/A. § (1) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

20/B. § (1)–(2)

(3) A pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.

(4) A gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek pénzbeli ellátásra való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó pénzbeli ellátás összege mellett –,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó pénzbeli ellátás összege mellett –

pótlékot folyósít.

(5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

(6) Ha a pénzbeli ellátást jogerősen megállapították, az

a) a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet

aa) a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,

ab) a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát;

b) a hivatalbóli eljárás megindulásának napjától esedékes azzal, hogy ha a hivatalbóli eljárás

ba) a tárgyhónap tizenötödikéig megindult, a támogatás teljes összegét,

bb) a tárgyhónap tizenötödikét követően indult meg, a támogatás ötven százalékát kell kifizetni.

(7) Ha a pénzbeli ellátásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés

a) a tárgyhónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,

b) a tárgyhónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét kell kifizetni.

Gyermekétkeztetés

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

- e) az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)–f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
- g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).
- (2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.

Intézményi gyermekétkeztetés

- 21/A. § (1)** Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben
- a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,
- b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést kell biztosítani.
- (2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.
- (3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja
- a) a települési önkormányzat
- aa) az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá
- ab) a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,
- b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,
- c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.
- (4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell
- a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkeztést, és
- b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísétkezéseket.
- (5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja
- a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,
- b) a települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,
- c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.
- (6) A főváros közigazgatási területén lévő tankerületekben a köznevelési fenntartó által fenntartott nevelési-oktatási intézményben – a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével – az (1) és a (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést a kerületi önkormányzat biztosítja. A fővárosi önkormányzat

köteles biztosítani az (1) és a (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést azon nevelési-oktatási intézményben, amely saját tulajdonában álló ingatlanban működik.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) *Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani*

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) *Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani*

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) *Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni*

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos

gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

- (4) Az (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,
- c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.
- (5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.
- (6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe.
- (7) Ha a tanuló – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulószerveződése alapján már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.
- (8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.
- (9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Szünidei gyermekétkeztetés

- 21/C. § (1)** A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést
- a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.
- (2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben
- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
- ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon
- köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

5. sz. táblázat: Gyermekvédelmi támogatások

Megnevezés			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény				
			2012	2013	2014	2015	2016
Előző év dec. 31-én támogatásban részesülők száma			675	662	653	532	438
Tárgyév folyamán	megállapított	ellátások száma	668	653	535	438	333
	megszűnt		686	662	656	532	447
Tárgyév dec. 31-én támogatásban részesülők		száma	657	653	532	438	330
Támogatást kérő személyek			697	626	533	439	372
Elutasított személyek			29	14	26	30	47
Támogatásra felhasznált összeg (E Ft-ra kerekítve)			8 000	7 000	7 000	5 000	4 000

Minthogy e támogatások feltételrendszerét a Gyvt. konkrétan szabályozza, a kérelmek elutasításának indoka a jogszabályban meghatározott feltételek hiánya.

6. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesített gyermekek és fiatal felnőttek száma kor szerint

	0 - 6	7 - 14	15 - 18	19 - *	Összes
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
gyermekek száma/2009	143	208	81	22	454
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	14	4	1	25
gyermekek száma/2010	178	282	103	21	584
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	5	15	5	0	25
gyermekek száma/2011	204	329	110	32	675
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	17	4	1	28
gyermekek száma/2012	194	323	105	35	657
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	17	6	2	31
Gyermekek száma/2013	209	298	114	32	653
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	7	12	4	0	23
Gyermekek száma/2014	174	254	82	22	532
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	9	14	6	0	29
Gyermekek száma/2015	114	241	60	23	438
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	5	17	2	0	24
Gyermekek száma/ 2016	66	120	45	9	240
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	3	13	3	0	19

(* 25. életévét még nem töltötte be.)

7. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma 2014-ben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	150	100	41	17	2	310
Ebből: egyedül álló szülő	94	50	10	6	0	160

8. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma
2015-ben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	116	88	39	10	1	254
Ebből: egyedül álló szülő	58	35	8	2	0	103

9. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma
2016-ban

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	89	57	26	12	2	186
Ebből: egyedül álló szülő	48	29	6	4	1	88

10. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán ellátásban részesítettek egy főre jutó
családi jövedelme a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem											
	Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét nem éri el				Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele, illetve annál több, de nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét				Az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri, illetve meghaladja, de annak 130%-át illetve 140%-át nem haladja meg			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	77	63	29	18	303	257	224	170	273	212	185	142

2.2. ÖNKÉNT VÁLLALT ELLÁTÁSOK

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló 1/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Rendelet) szerint:

Ikerszülési támogatásként megállapítható rendkívüli települési támogatás

11. §

- „(1) Ikerszülési támogatást lehet megállapítani annak a szülőnek, akinek iker gyermekei születtek.
- (2) Az ikerszülési támogatást a gyermekek 6 hónapos koráig lehet igényelni.

- (3) *A támogatás összege gyermekenként egyszeri 50.000,- Ft, mely különös méltánylás esetén, fokozott ápolást igénylő gyermek esetében családonként egyszeri 50.000,- Ft-tal kiegészíthető.*
- (4) *A kérelemhez mellékelni kell:*
- a) *a gyermekek születési anyakönyvi kivonatának másolatát,*
 - b) *különös méltánylás esetén orvosi igazolást a gyermek állapotáról, a fokozott ápolás szükségességének indoklását feltűntetve.”*

A támogatás 2007. január 1-jétől került bevezetésre, önként vállalt feladatként. Célja ikerszülés esetén a család anyagi terheinek enyhítése, mivel ikrek születése esetén mind a tennivalók, mind az anyagi kiadások többszörösen jelentkeznek. 2015-től az ellátás bekerült a rendkívüli települési támogatások körébe. Az ellátást a 2012. évben 11 család, 2013-ban 14 család, 2014-ben 12 család, 2015-ben 17 család, 2016-ban 10 család vette igénybe.

Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása céljából folyósítható települési támogatás

A Rendelet alapján:

7. §

- „(1) *Ha a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 200 %-át, a családban nevelkedő gyermekek után havonta gyermekenként a nyugdíjminimum 30 %-át lehet támogatásként a szülő részére folyósítani.*
- (2) *Amennyiben a családban nevelkedő gyermek(ek) súlyosan fogyatékos(ak) vagy tartósan beteg(ek), és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 200 %-át, súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg gyermekenként havonta a nyugdíjminimum 30 %-át lehet támogatásként a törvényes képviselő részére folyósítani.*
- (3) *A súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatására való jogosultság feltételeinek fennállását a Polgármester évente felülvizsgálja.*
- (4) *A kérelemhez mellékelni kell – a 16. § (1) bekezdésében meghatározottakon túl –a súlyos fogyatékos vagy a tartós betegség tényét igazoló okiratot.”*

A támogatást az önkormányzat önként vállalt feladatként nyújtja, előnyben részesítve ezáltal a rossz szociális helyzetben lévő családok közül azokat, ahol a gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, vagy a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos. 2015. évben havonta átlagosan 35 fő, 2016-ban pedig 28 fő részesült e támogatási formában.

Táborozási hozzájárulásként megállapítható rendkívüli települési támogatás

A Rendelet értelmében:

12. §

- „(1) *Évente egy alkalommal táborozási hozzájárulásban részesíthető az a gyermek, aki táborozás résztvevője és családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 150 %-át nem haladja meg.*

- (2) *A hozzájárulás összege a táborozás költségeinek fele, méltányosságból elérheti annak teljes összegét, de nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 100 %-át.*
- (3) *Táborozási hozzájárulás kizárólag belföldi táborozás céljára nyújtható.*
- (4) *A kérelemhez – a 16. § (1) - bekezdésében foglaltakon túlmenően – igazolást kell mellékelni a táborozás helyéről, időpontjáról és költségéről.”*

A táborozási hozzájárulás esetében többnyire az iskolákkal áll kapcsolatban a Szociális Iroda, hisz ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzete miatt – nincs lehetősége nyaralni, így ezek a táborok jelentik a gyermek részére az egyetlen üdülési lehetőséget. A támogatás évente egy alkalommal kérhető belföldi táborra. Táborozási hozzájárulás címen 2016-ban 57 fő részére utaltak ki támogatást.

Nagycsaládosok tankönyvtámogatásaként megállapítható rendkívüli települési támogatás

A Rendelet szerint:

13. §

- „(1) *Az 1. § (5) bekezdésében meghatározott fiatal felnőttet tanévenként egyszer tankönyvtámogatás illeti meg, amennyiben nagycsaládban él, és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán első diploma megszerzéséért tanulmányokat folytat.*
- (2) *A tankönyvtámogatás összege tanulónként a nyugdíjminimum 70 %-a.”*

A nagycsaládosok tankönyvtámogatására azon fiatal felnőttek jogosultak, akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a nyugdíjminimumhoz kötött. E támogatási forma nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a felsőoktatási beiskolázás jelentős kiadásokkal jár. 2015-ben 29 fő, 2016-ban pedig 27 fő részesült ebben a támogatásban.

11. sz. táblázat: **2016-ban egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők**

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg (E Ft-ra kerekítve)
Ikerszülési támogatás	10	1 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása *	28	3 000
Táborozási hozzájárulás	57	1 000
Tankönyvtámogatás	27	1 000

*fő/hő

A táblázatban összefoglalt támogatási formákat az önkormányzat önként vállalt feladatként, saját forrásból nyújtja.

A támogatottak körében a legjellemzőbb jövedelmi sáv az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele és az öregségi nyugdíj legkisebb összege közötti egy főre jutó jövedelem. (14.250.- Ft/fő és 28.500.- Ft/fő között).

Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét el nem érő egy főre jutó jövedelem azért nem jellemző, mert ha egy család bevétele csak transzferjövedelmekből (másodlagos elosztás során szerzett jövedelem) áll akkor ezek összege ennél magasabb, ezért az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét el nem érő egy főre jutó jövedelem gyakorlatilag azt jelenti, hogy a család nem jutott még hozzá a transzferjövedelmekhez sem.

2.3. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

Egyéb, nem a gyermekvédelmi törvényben szabályozott ellátások a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), alapján nyújthatóak. E jogszabály nem kifejezetten gyermekek számára nyújt ellátást, de bizonyos esetekben kedvezményeket biztosít a gyermekekre tekintettel. Ezek az alábbiak:

Ápolási díj

„40. § Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

41. § (1) Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont], ha állandó és tartós gondozásra szoruló

a) súlyosan fogyatékos, vagy

b) tartósan beteg 18 év alatti

személy gondozását, ápolását végzi.”

Közgyógyellátás

„49. § (1) A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

50. § (1) Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;”

A fent leírt két ellátás megállapítására 2013. január 1-től a Kormányhivatal jogosult.

2.4. GYERMEKÉTKEZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYEI

A gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) esetében étkezési és egyéb térítési díjakat a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet szabályozta a 2016. évben az alábbiak szerint:

A 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet 3. számú melléklete:

Bölcsődei ellátás és szolgáltatások személyi térítési díjai

	A	B
	Személyi térítési díj	
1.	Gyermekekétképzés és gondozás	795.-Ft/fő/nap
2.	Gyermekekétképzés normatív kedvezmények esetén (50%)	315.-Ft/fő/nap
3.	Nyújtott nyitva tartás esetén vacsora	200.-Ft/fő/nap
4.	Nyújtott nyitva tartás	1 080.-Ft/óra
5.	Időszakos gyermekfelügyelet	300.- Ft/óra
6.	Baba-mama muzsika	500.-Ft/alkalom
7.	Száraz só terápia	500.-Ft/alkalom
8.	Játékos gyermek torna	300.-Ft/alkalom
9.	Otthoni gyermekgondozás	a) az első gyermek után a fizetésre kötelezett nettó jövedelmének 10%-a b) minden további gyermek után az a) pontban meghatározott összeg 20%-a
10.	Fejlődésvizsgálat, tanácsadás	3 000.-Ft/alkalom
11.	Egyéni komplex fejlesztés	3 000.-Ft/alkalom
12.	Kiscsoportos komplex képességfejlesztés	8 000.-Ft/4 alkalom

A személyi térítési díj mérséklésének lehetősége:

„8. § (6) Ha a bölcsődei ellátás kapcsán igénybe vett gyermekétképzésért és / vagy gondozásért fizetendő személyi térítési díj megfizetése a kötelezett és családja megélhetését, létfenntartását veszélyezteti, a veszélyeztetettség mértékétől függően – az intézményvezető véleményének kikérése mellett – a Polgármester a személyi térítési díj összegét – különösen két bölcsődei ellátott gyermek esetén – annak legfeljebb 50 %-áig csökkentheti.”

A köznevelési intézményekben az étkezési térítési díjat 2016-ban, Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben (óvodákban), valamint a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által működtetett köznevelési intézményekben (iskolákban) alkalmazandó étkezési térítési díjakról szóló 39/2012. (XII. 10.) önkormányzati rendelete tartalmazta, az alábbiak szerint:

Az étkezési térítési díj

„2. § A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott, illetve működtetett köznevelési intézményekben az intézményi térítési díj megegyezik a szolgáltatók által szerződésben biztosított nyersanyagár ÁFA-val növelt

összegével. A személyi térítési díj az intézménytípustól függően az alábbiak szerint kerül megállapításra:

- a) Óvodai ellátás
 - aa) napi háromszori étkezés 375,- Ft
 - ab) napi kétszeri étkezés 325,- Ft
 - ac) csak ebéd 275,- Ft
- b) Általános iskolai ellátás
 - ba) napi háromszori étkezés 485,- Ft
 - bb) csak ebéd 320,- Ft
- c) Szerb Antal Gimnázium
 - ca) ebéd 355,- Ft.”

Az igénybe vehető kedvezmények a köznevelési intézmények esetében a törvény által biztosítottak.

A Gyvt. 2015. július 1-től hatályos változása miatt emelkedett a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma:

„151.§

(5) A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(5a) A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: kedvezményes étkezés)

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (5) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;

c) az (5) bekezdés b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az (5) bekezdés b)–d) pontja alapján a gyermek nem részesül ingyenes étkezésben.

(5b) Az ingyenes vagy kedvezményes étkezés jogosultsági feltételeinek fennállását a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint kell igazolni.

(6) A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulószerveződése alapján már jogosult.

(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

(9) A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve – ha a gyermek nem állami fenntartású nevelési-oktatási intézményben részesül étkezésben – a nevelési-oktatási intézmény vezetője – a nem állami fenntartó által megállapított szabályok keretei között – a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.”

12. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2016. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	127	0
Óvoda	1 186	0
Általános Iskola	246	1 059
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	1	48
Összesen	1 560	1 107

13. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2015. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	49	29
Óvoda	500	333
Általános Iskola	272	983
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	1	60
Összesen	822	1 405

14. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2014. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	7	48
Óvoda	115	486
Általános Iskola	289	877
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	3	67
Összesen	414	1 478

2015. szeptemberétől az a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek, aki olyan családban él, ahol az egy főre jutó jövedelem - a szülők nyilatkozata alapján - nem haladja meg a nettó kötelező legkisebb munkabér 130 %-át ingyenesen étkezhet. E jogszabályváltozás hatása legmarkánsabban a 2016. évi adatokon tükröződik.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

A Gyvt. 39-40. §- a szabályozza a Gyermekjóléti szolgáltatást és a Gyermekjóléti központ feladatait. A 2016. január 1-én hatályos szöveg szerint:

Gyermekjóléti szolgáltatás

„39. § (1) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- c) kezdeményezni
- ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
- cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,
- cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

...

Család- és gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) – keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.

(2) A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- c)
- d) szervezi a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- f) felkérésre környezettanulmányt készít,
- g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- h)
- i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

...

Család- és gyermekjóléti központ

40/A. § (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) – ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)–ac) és ae)–af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.”

A Gyvt. előírja, hogy:

A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles Gyermekjóléti központot működtetni.

Új intézményi formaként megjelenik a Család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a Család- és gyermekjóléti központ. Ez utóbbihoz kerülnek átcsoportosításra a speciális szaktudást igénylő feladatok, valamint a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek, továbbá a központok új gyermekjóléti feladataként jelenik meg 2018. január 1-jei hatálybalépéssel az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

A Napraforgó Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat megnevezése a Gyvt. változásainak megfelelően 2016. január 1-től Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központra változott, és az év folyamán megtörtént mindaz a strukturális átalakulás és új feladatmegosztás, ami a gyermekvédelmi törvény változásával kötelezővé vált.

Az intézményen belül működő két szakmai egység a Család- és Gyermekjóléti Központ és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jogszabályoknak megfelelő munkamegosztásban végzik feladataikat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálaton belül is 2 csoportot hoztak létre, így a hagyományos családsegítést a Családsegítő Csoport, az új feladatot, a gyermekjóléti alapellátást pedig a Gyermekjóléti Csoport végezi. A csoportok nem zártak, van „átjárás”, indokolt esetben a családsegítő munkatársak a másik csoport tevékenységét is ellátják. Segítséget jelentenek a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei, ők szakmai segítséget, tanácsokat adnak a „problémásabb” gyermekvédelmi eseteknél.

3.1.1. ALAPELLÁTÁS

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

A két szakmai egység a Központ és a Szolgálat közül a Szolgálat látja el a gyermekjóléti alapellátó tevékenységet, működteti a gyermekvédelmi jelzőrendszert. A hatósági jellegű gondozó tevékenység a Központ feladata, ahol a Szolgálatnak is lehet szerepe, kaphat részfeladatokat.

Család- és gyermekjóléti szolgálat – települési önkormányzatok feladatkörében a lakóhely szintű minimumszolgáltatásokat, általános segítő feladatokat kell, hogy biztosítsa:

15. sz. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma

Ellátás megnevezése		2015	2016
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesült		523	524
ebből	szakellátott	52	46
	utógondozott	2	6
	alapellátás keretében családgondozásban részesült	312	319
	védelembe vett	31	32
	tanácsadottként megjelent	126	140

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A problémák nagy részét az alábbi problématípusok adják:

- családi konfliktus, kapcsolati problémák (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti)
- anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)
- magatartás- és teljesítményzavar
- gyermeknevelési
- elhanyagolás
- szülők/család életvitele
- gyermek intézménybe való beilleszkedésének problémái
- lelki-mentális
- bántalmazás

A gyermekvédelmi problémák sokrétűek, minden gondozott család speciális problémahalmazt hordoz, egy vezető ok kiválasztása sokszor nem életszerű, de a statisztika és áttekinthetőség miatt fontos.

A vezető okok a környezeti főcsoportba sorolhatóak: a szülők konfliktusai, illetve a család/szülők életmódja volt az, mely a gyermeket veszélyeztette. A Szolgálat által kezelt problémák közül az anyagi okok is gyakoriak voltak, ezután következtek csak a gyermek által mutatott tünetek, mint a magatartás és beilleszkedési problémák, illetve a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség. A munka fókusza tehát a családi működésbeli zavarok elhárítása volt.

2016-ban összesen 235 jelzés érkezett veszélyeztettség gyanújával, ez több mint a 2015-ös évben (199). A legtöbb jelzés iskolákból érkezett (135), majd az egészségügyi szolgáltatóktól (36), ezen belül a védőnőktől (27), akik észlelték és jelezték a legtöbb veszélyeztetettséget. A kórházak is növekvő számban jeleztek. A tavalyi évben az átmeneti gondozást biztosító intézményekből jött meglepően sok jelzés: családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, anyaoththonok (20). A rendőrségi jelzések a tavalyi évhez hasonlóan alakultak (27). A jól működő jelzőrendszer a gyermekvédelmi munka elengedhetetlen feltétele.

3.1.2. A JELZŐRENDSZER TAGJAIVAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé került a jogszabályi változásokkal. A Család- és Gyermekjóléti Központnak szakmai támogatást kell nyújtania a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak, kiemelten a jelzőrendszeri munkájának segítése, koordinálása érdekében is.

Az év során a Központ fogadta a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megkeresését, amennyiben az a jelzőrendszer működtetése körében a Központ feladatkörébe tartozó, vagy szakmai támogatást igénylő esetről szerzett tudomást.

A Központ a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében koordinálja a területén működő jelzőrendszer munkáját. A feladatellátás érdekében a Központ munkatársai közül jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.

• SZAKMAKÖZI MEGBESZÉLÉSEK:

A Szolgálat által tartott szakmaközi megbeszélések során a Központ segítséget nyújtott és minden alkalommal jelen volt. Összesen 7 alkalommal került sor ilyen találkozóra a jelzőrendszer intézményeivel.

2016-ben az alábbi intézményekkel szervezett szakmaközi megbeszélést az intézmény:

- Védőnői Szolgálat
- Kerületi iskolák,
- Kerületi óvodák
- Kerületi bölcsődék
- SOS Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona
- Rendőrség

- *ÉVES TANÁCSKOZÁS*

A 2017. február 22-én megtartott tanácskozáson a Szolgálat és a Központ beszámolt a 2016-os év tevékenységéről, értékelték a jelzőrendszeri visszajelzéseket. Dr. Gyurkó Szilvia gyermekjogi szakértő a Gyvt. változásait elemezte előadásában, és kérdésekre is volt lehetőség válaszolni a tanácskozás 2. részében.

- *ESETMEGBESZÉLÉS, ESETKONFERENCIA*

A jelzőrendszer koordinálásának konkrét esetek mentén kiemelkedő eszköze az úgy nevezett esetkonferenciák tartása, ahol az érintett család és az életterükbe tartozó intézmények meghívásával definiálják a problémát és meghatározzák a megoldáshoz szükséges lépéseket. Az esetkonferenciák célja az adott gyermekkel foglalkozó, különböző szakmák képviselői és a család közti információcsere, és közös gondolkodás az adott probléma minél hatékonyabb megoldása érdekében. Többnyire olyan esetben kerül sor a megrendezésére, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékben megnő, mely szükségessé teszi az azonnali beavatkozást, vagy az eset kapcsán több szakma képviselői érintettek, így a megfelelő cselekvési mód egyeztetése, a munkamegosztás összehangolása elengedhetetlen a hatékonysághoz.

2016-ban 20 esetkonferenciát tartottak, a 27 érintett gyermek közül 17 már hatósági intézkedéssel érintett volt. Az esetkonferenciák száma évről évre nő, a tavalyihoz képest is jelentős növekedés történt az év során.

3.1.3. PREVENTÍV PROGRAMOK

- *ISKOLAI SZOCIÁLIS MUNKA – NAPRAFORGÓ CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT*

Az iskolai szociális munka, mint kötelező szolgáltatás bevezetése 2018. januártól várható, de már ajánlott és végezhető szolgáltatás. Az intézmény a kezdetektől kiemelt feladatának tartotta a köznevelési intézményekkel való együttműködést, a pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelősökkel való (adott gyermek kapcsán akár napi szinten történő) kapcsolattartást, sőt évek óta a Napraforgó Központ szakembereinek és szolgáltatásainak a kerület iskoláiba való eljuttatását is. Az iskolai szociális munka szükségessége évtizedek óta ismert. A pedagógusok számos olyan szociális, nevelési, gondozási problémával találkoznak munkájuk során, melynek kezelése nem lehet a pedagógus többletteherként megélt feladata, és amely túl is mutat a pedagógia szakmai keretein. Az iskolán belül gyakran alakulnak ki konfliktushelyzetek a gyermekek között, vagy az iskola és a gyermekek között, vagy az iskola és a szülők között. Ez abban az esetben, ha a konfliktuskezelésre nincsenek eszközök, idő, lehetőség, a gyermek elidegenedését okozhatja az iskolába járástól, vagy komoly

pszichés problémák formájában jelentkeznek, adott esetben kirekesztés, bántalmazás okozója lehet.

A problémák kezelésén túl azonban kiemelt jelentősége és helye van az iskolákban a különböző prevenciós tevékenységeknek, melyek nem csak a szabadidő eltöltésének biztonságos, és a gyermekek számára vonzó alternatíváit jelentik, hanem az iskolás korosztály különösen fogékony önismereti, szociális készségeket fejlesztő csoportfoglalkozásait is, melyek szintén nem illeszthetők be a pedagógusok munkájába.

Mindezek a szociális szakember napi jelenlétét teszik indokolttá az iskolákban, ezt célozza meg az iskolai szociális munka 2018-as bevezetése.

A Napraforgó Központ 2016-os programkínálata - az iskolai szociális munka keretében - az iskolai játéklklub, illetve a különböző csoportfoglalkozások: szociális kompetenciafejlesztés és tematikus beszélgető csoportok.

A Budapest XVI. kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskolában 28 alkalommal tartottak iskolai játéklklubot szerdánként 14:00-16:00-ig, melyen összesen 195 fő vett részt (halmozott adat).

A játéklklub nagyszerű lehetőségeket nyújt abban, hogy kötetlen keretek között személyes kapcsolatba kerüljenek a szakemberek a gyerekekkel, és így más szempontból lássanak rá hétköznapi életükre, problémáikra. A billiárd és a csocsó mellett sokféle társasjáték is előkerül a klubfoglalkozásokon.

Csoportfoglalkozásaik keretében szociális kompetenciafejlesztést vállaltak különböző évfolyamokon, tréningyszerűen, 8 alkalmas blokkokban, iskolai helyszínen. Olyan készségek ezek, melyek nélkülözhetetlenek a közösségben való együttéléshez, a konfliktusok kezeléséhez, a sikeres közös munkavégzéshez. A foglalkozások megtervezett, elsősorban élménypedagógiai alapú játékokból, és azok megbeszéléséből állnak.

A csoportos foglalkozások jó színterei a gyermekekkel való kapcsolatépítésnek, így reményeik szerint baj esetén számukra is átfordítható segítő kapcsolattá a kialakult bizalom.

16. sz. táblázat: Szociális kompetencia-fejlesztő csoportok a 2016-os évben

Helyszín	Szakmai tevékenység száma (prevenciós alkalom)	Szolgáltatásban részesült gyermekek száma (halmozott)	Szolgáltatásban részesült (fő) (nem halmozott adat)
Szent-Györgyi Albert Ált. Iskola	8	154	22
Batthyány Ilona Általános Iskola	14	312	39
Móra Ferenc Általános Iskola	8	128	24
Összesen:	30	594	85

• *MEGELŐZŐ SZOLGÁLTATÁSOK – NAPRAFORGÓ CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT*

➤ **Mama-Baba klub:**

A Mama-baba klub régi hagyomány az intézményben. Szerda délelőtt 9:30-11:30-ig tartanak a foglalkozások. A kismamák tapasztalatot cserélnek, míg gyermekeik együtt játszanak. Ezek

az alkalmak a szülők visszajelzései szerint nagyban elősegítik a gyermekek beilleszkedését a bölcsődébe, illetve óvodába. Ezen túlmenően az anyák számára jó lehetőség a kisgyermekes időszak során is a közösséghez való tartozás, az izoláció csökkentése szempontjából. Az anyák hasznos tanácsokat kapnak a klubot vezető szakemberektől a gyermekneveléssel kapcsolatban. A klubban rendszeresen ünnepelnek mikuláskor, karácsonykor, húsvétkor. Igyekeznek bekapcsolni a klub életébe olyan édesanyákat is, akik számára új gyermeknevelési mintákat, szocializációs lehetőséget is jelentenek az előadások. 2016-ban összesen 36 alkalommal rendezték meg a foglalkozásokat, forgalom 460 fő volt.

➤ **Szünidei Napraforgós Napok**

A nyári szünidőben két héten keresztül biztosítanak 7-14 éves korú gyerekeknek színes szabadidős elfoglaltságot, napközis tábor formájában.

A programsorozat nagymértékben tehermentesítette a szülőket, akik munkájuk mellett nehezen tudták volna biztosítani a gyerekek felügyeletét.

A 10 napos programon összesen 334 fő (halmozott adat) kerületi gyermek vett részt. A cél, mely minden évben meg is valósul, hogy olyan gyermekeket is elérjenek, akik számára a család anyagi vagy kulturális okokból nem tud programokat kínálni a nyári szünidő alatt.

➤ **Gázoló Kalandklub**

A Gázoló kirándulóklub szintén régi hagyomány a Napraforgó Központban, amit a Szolgálat és a Központ közösen működtet. A klub eddigi gyakorlatához híven igyekeztek minden hónapban szervezni kirándulást, többnyire a hónap utolsó szombatján. A program a kerületben lakó 10 és 18 év közötti fiatalok számára kínál hasznos szabadidő eltöltési lehetőséget. Az átlagban 15 km-es, egynapos túrákon a tavalyi évben 76 fő (halmozott adat) vett részt. A kirándulások célja, hogy a fiatalok a természet adta körülmények között segítő szakemberek irányításával megismerjék önmagukat, társaikat, valamint az őket körülvevő környezetet és a régi, alapvető értékek (mint pl.: barátság, kitartás, összetartás) újrafelfedezésével a társadalom értékes, fejlett érzelmi intelligenciával bíró tagjaivá tudjanak válni. A kezdeményezés az elsődleges prevenció jegyében igyekszik „kiszakítani” a fiatalokat a számítógép, a virtuális világ és az esetlegesen felmerülő devianciák bűvköréből.

➤ **Erzsébet tábor**

A Központban gondozott gyermekek között sokan vannak, akik nem jutnak el nyaralni. Így újra pályáztak a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány „Mesés nyár vár ránk!” családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgáltatásban, valamint átmeneti gondozásban részesülő gyermekek részére kiírt, egy hetes balatoni nyaralási lehetőségére. 9 fős gyerekcsoportot kísérhetett el egy családgondozó Fonyódligetre.

A tábor, szülők által fizetett önköltsége 1000 Ft volt. Az útiköltséget a XVI. Kerületi Önkormányzat finanszírozta.

➤ **OTP Kulturális program**

Pályázat segítségével 2 előadásra (Óz a csodák csodája és a Pál utcai fiúk) tudtak összesen 45 főt elvinni a Vígyszínházba, ami a programban résztvevők számára igen nagy élmény volt.

➤ **Gomoku verseny**

Az immár hagyományosnak mondható, budapesti szintű diák gomoku (amőba)-versenyüket 2016. május 14-én rendezték meg, melyen 9 iskola képviseltette magát, a gyermekek pedig 3

korcsoportban, összesen 28-an vettek részt. A program lényege a logikai játék népszerűsítésén túl egy értelmes, közösségi alternatíva felkínálása a szabadidő eltöltésére, melynek során szülők, gyerekek, tanárok és szociális szakemberek találkozhatnak egymással, s mint ilyen, a prevenció kiváló terepe is. Az esemény színvonalát emelte, hogy hazánk kétszeres gomoku-világbajnoka, Demján Attila is részt vett rajta a rendezői csapatot erősítve, és a verseny után szimultán mérkőzést adott a gyerekeknek.

A Napraforgó Család és Gyermekjóléti Szolgálat prevenciós tevékenységeivel nagy létszámban éri el a gyerekeket. Fontos iránynak tartják szolgáltatásaik ilyen irányú fejlesztését, hiszen a gyermekjóléti szolgáltatás a terület összes gyermekére kell, hogy vonatkozzon. Ezen belül célzottan próbálják elérni a valamilyen szempontból veszélyeztetett gyermekeket is, hiszen minél korábban történik a beavatkozás, a gyermek optimális fejlődéséhez való hozzájárulás, vagy a szükséges korrekció, annál hatékonyabb lesz a munka, és annál ritkább lesz a későbbiek során esetlegesen jelentkező, nagy társadalmi károkat okozó deviancia.

- *EGYÉB PROGRAMOK*

- *PROBLÉMA-SPECIFIKUS SZOLGÁLTATÁSOK - NAPRAFORGÓ CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT*

➤ **Családi konzultáció/mediáció:**

Egy gyermekjóléti intézmény munkájában kiemelten fontos terület a házastársak, együtt élő párok, családok megerősítése, a családi kapcsolatok minőségének javítása.

A családra, mint rendszerre tekintenek, melynek számos próbát kell kiállni, ez sokszor megbicsaklásokkal, akár krízissel is járhat. A családban működő hatásokat nem az egyes személyek közötti (egyirányú) kapcsolatokban, hanem az egész család működését megértve próbálják elemezni. Nem a „hibást” keresik, hanem a családban zajló folyamatok megértésével (ki, hogyan járult hozzá a kialakult helyzethez) közösen tudnak „ránézni” a jelen állapotra. Ezután szintén a családtagok ötleteivel, más megoldások, utak kijelölésével, személyes vállalásokkal lehet elindulni az egészségesebb családi működés felé.

15 alkalommal történt családi konzultáció a 2016-os évben, összesen 14 kliens vette igénybe ezt a szolgáltatást.

Munkájuk során egyre nagyobb arányban találkoznak a válásokat megszenvedő gyerekekkel, akik azt élik át napról napra, hogy a szülők nem tudnak másra fókuszálni, mint a válási harcra. Az alternatív konfliktusrendezést, a bajok korai kezelését sajnos a mindennapi mentálhigiénés kultúránk még nem tartalmazza, a Központnak gyakran a végletekig elrontott emberi kapcsolatokkal kellene valamit kezdeni, pedig a konfliktusok kialakulásának korábbi fázisaiban nagyobb esély lenne az érintettek számára is élhető megoldások és egyezségek kialakítására. Ennek a kultúrának a hiányát mutatja a mediációs szolgáltatás nagyon alacsony kihasználtsága is. Pedig ha a közös gyerek kapcsán úgysem lehet elkerülni, hogy a válás körül/után bizonyos kérdésekben ne legyen együttműködés, valamiféle megállapodás, akkor jóval fájdalommentesebb, egyénre szabottabb és olcsóbb is egy szakemberek közvetítésével végigvitt egyeztetési folyamat, mint az évekig tartó pereskedés. Szeretnék a jövőben ezt a szolgáltatásukat megerősíteni, népszerűsíteni.

Mediációra 6 alkalommal került sor az év során, az igénybevevő kliensek száma 3 volt.

➤ **Kapcsolattartási Ügyelet**

A szolgáltatás kéthetente péntekenként 14,00-20,00 óra között működik. 2016-ban összesen 56 alkalommal vették igénybe az ügyeletet, mely ugrásszerű növekedés a 2015-ös évhez képest (13 alkalom).

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek válás után is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel. Ha a gyermeknek ez az alapvető joga valamilyen ok miatt nem biztosított, a kapcsolattartási ügyelet mediátori (közvetítői) segítséget, semleges helyet és a gyermek számára természetes környezetet (játékokkal berendezett szobát) tud felajánlani. A szülők közvetlenül, saját kérésükre, vagy a gyámhivatal, bíróság révén kerülhetnek az intézményhez.

➤ **Készenléti szolgálat**

A Készenléti szolgáltatás igénybe vétele ugyan nem gyakori, mégis nagy biztonságérzetet nyújt baj esetén a lakosság részére. A készenléti szolgálatot az intézmény a nyitvatartási időn kívül működteti, melynek keretében az ügyeletes munkatárs telefonon tanácsadást, tájékoztatást ad krízishelyzetbe került XVI. kerületben élő egyéneknek és családoknak. Elsődleges cél, hogy aki a kerületben veszélyhelyzetbe került gyermekről tudomást szerez, jelezze a bajt, és szakemberrel konzultálni tudjon a szükséges lépésekről.

A 2016-os évben 42 alkalommal hívták a kerület lakosai a készenléti szolgálatot.

➤ **Fejlesztőpedagógus**

Az intézményben heti négy órában áll rendelkezésre fejlesztőpedagógus.

A náluk fejlesztésre kerülő gyerekek legtöbb esetben már súlyos iskolai kudarcokkal küzdenek. Fő cél ilyen esetekben az iskolai kudarcok okainak feltárása, ezt követően új tanulási stílus és napirend kialakítása. Akinél ez a folyamat sikeres, ott a gyermek önértékelése is javul az elért eredmények fényében, ez azonban nagyon lassú, munkaigényes folyamat.

A fejlesztésre a tanulók egy része folyamatosan, egész évben igényt tart, de jellemző a nyári szünetben jelentkező gyermekek csoportja is, akik a pótvizsgára való felkészüléshez kérnek segítséget.

A fejlesztőpedagógus az esetenedzserekkel és családsegítőkkal is rendszeresen konzultál, az általa ellátott gyermekek között vannak gyámhatósági intézkedésekkel érintettek is, a 2016-os évben összesen 5 gyermek.

A fejlesztőpedagógus bevonására minden esetben kísérletet tesznek, ahol a gyermek tanköteles, de nem jár be az iskolába.

A 2016-os évben 18 gyermek kapott az intézményben fejlesztőpedagógiai szolgáltatást, összesen 198 alkalommal.

➤ **Pszichológiai tanácsadás**

Az intézmény tanácsadó szakpszichológusa változatos eszköztárral dolgozik, melyet a kliens személyiségéhez és problémája jellegéhez kapcsolódva rugalmasan használ. Leggyakoribb problémák, melyekkel hozzá fordulnak: életvezetési, gyermeknevelési gondok, normatív krízis, stressz és szorongás kezelése, önértékelési kérdések, önmegvalósítás, pszichoszomatikus tünetek. A szolgáltatást igénybe vevők nagy száma és a hozott problémák

súlyossága indokolta a pszichológuslétszám bővítését, ill. egyéb területet is felölelő képzettséggel rendelkező klinikai szakpszichológus alkalmazását. Az új, klinikai szakpszichológus munkatárs által kezelt problémák:

- Családon belüli erőszak áldozataként és/vagy szemtanújaként átélt traumák feldolgozása (védelembevétel keretén belül is) és a normál életbe (vissza)integrálás támogatása.
- Pszichés-, viselkedéses-, szocializációs és emocionális zavarok fejlesztése, kezelése gyermek és serdülőkorban.
- Krízisintervenció életvezetési vagy élethelyzeti válságoknál (elakadások, gyász, munkanélküliség, betegség stb.).
- Különböző pszichés betegségek rövid dinamikus terápiája, autogén tréning.

A 2016-os évben pszichológiai tanácsadásra 359 esetben került sor, az érintett kliensek száma 136 fő volt.

➤ **Jogi tanácsadás**

311 alkalommal tartottak jogi tanácsadást, az igénybe vevő kliensek száma 267 fő volt.

A jogi tanácsadásra folyamatosan nagy az igény a lakosság részéről, heti négy órában működik a Központban a szolgáltatás.

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat bölcsőde formájában nyújtja, de a kerületben található családi napközik, és a gyermekek alternatív napközbeni ellátás részeként játszóház is.

3.2.1. BÖLCSŐDE ÉS BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése alapján:

Bölcsőde

„42. § (1) A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

(2) A bölcsőde az (1) bekezdésben foglaltakon túl végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátásban az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti gyermek legfeljebb hatéves koráig vehet részt.

(3) A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

(4) A bölcsődei ellátás megszűnik

a) a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,

b) ha a gyermek az (1), illetve (2) bekezdés szerinti életkort elérte.

(4a) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

(5) A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő kérésére gondoskodhat a gyermek intézményi gondozásának megszervezéséről.

(6) A miniszter rendeletben a bölcsődék számára – a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése, szakmai ünnepségek megtartása és a bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó szakmai célok megvalósítása érdekében – nevelés-gondozás nélküli munkanapot határozhat meg. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei nevelés és gondozás szünetel, a fenntartónak azonban erre irányuló szülői kérésre gondoskodnia kell a gyermekek felügyeletének megszervezéséről.

42/A. § A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet 6. § -a az alábbiak szerint szabályozza a bölcsődei szolgáltatást:

„6. § (1) Bölcsődei szolgáltatás a(z)

- a) időszakos gyermekfelügyelet,
 - b) nyújtott nyitva tartás,
 - c) otthoni gyermekgondozás,
 - d) baba-mama muzsika,
 - e) játszóház,
 - f) száraz só terápia,
 - g) játékos gyermektorna,
 - h) fejlődésvizsgálat, tanácsadás,
 - i) egyéni komplex fejlesztés,
 - j) kiscsoportos komplex képességfejlesztés,
 - k) komplex, játékos baba-mama foglalkozás,
 - l) vendégéltetkezés.
- (2) Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet.
- (3) Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.
- (4) Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol
- a) hármás vagy többes ikerszülés történt;
 - b) vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.
- (5) A baba-mama muzsika a szülők számára egy – otthon is alkalmazható – eszközt, technikát mutat meg, a gyermekkel eltöltött idő kellemes, hasznos, szeretetteljes kitöltésére, mely fejleszti a gyermek ismereteit, ritmusérzékét.
- (6) A játszóházi szolgáltatás a kisgyermekes anyukáknak teremt lehetőséget arra, hogy 1-4 éves gyermekükkel együtt közösségben meghatározott időközönként játszassanak kellemes, otthonos környezetben.
- (7) A száraz só terápia az immunrendszert erősítve, a gyermekek egészségének megőrzésében, a betegségek megelőzésében, gyógyításában játszik szerepet. Rendszeres látogatása jótékony hatással van az asztmatikus jellegű, allergiás betegségekre is.
- (8) A játékos gyermektorna megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel segít abban, hogy a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és

legharmonikusabb mozgásokat, izomzata fiziológiásan alakuljon ki és fejlődjön.

- (9) *A fejlődésvizsgálat, tanácsadás a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.*
- (10) *Az egyéni és a kiscsoportos komplex képességfejlesztés eltérő fejlődésmenetű, és egészséges fejlődésmenetű bölcsődés és óvodás korú gyermekek számára ad lehetőséget a feltárt hiányosságok fejlesztésére, megszüntetésére.*
- (11) *A komplex, játékos baba-mama foglalkozás az idegrendszer érését segítő, komplex kiscsoportos foglalkozás, szülők és gyermekeik számára.*
- (12) *A vendégékeztetést igénybe veheti*
 - a) a kisgyermek gondozása céljából otthon lévő szülő, a gyermeke második életévének betöltéséig, és*
 - b) a bölcsődei vagy óvodai ellátást igénybe nem vevő gyermek, negyedik életévének betöltéséig.*
- (13) *A (4) bekezdés b) pontja esetében kapacitáshiány esetén a szolgáltatás igénybevehetőségéről és terjedelméről az Egészségügyi és Szociális Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) dönt.*
- (14) *Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.*
- (15) *A bölcsődei szolgáltatásokat az azt nyújtó intézmény vezetőjénél, vagy az általa megbízott személynél lehet igényelni, az intézmény szabályzata szerinti formában.”*

A kerületben a gyermekek napközbeni ellátását, gondozását a bölcsődés korú gyermekek esetében (20 hetes kortól - 3 éves korig) a XVI. Kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde öt telephelye biztosítja. Az intézmény az ellátást igénybevevő gyermekek életkorának megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, étkeztetést biztosít. A gyermek személyiségében, fejlődésében meghatározó az első három életév, ezért is fontos számukra, hogy a legoptimálisabb személyi és tárgyi környezet biztosításával hozzájáruljanak a felnövekvő generáció fejlődéséhez.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézmény szolgáltató tevékenységként napközbeni gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást, – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával, – otthoni gyermekgondozást, só terápiát, játékos gyermektornát, fejlődésvizsgálatot, tanácsadást, egyéni, komplex fejlesztést, kiscsoportos komplex képességfejlesztést, komplex, játékos baba-mama foglalkozást, gyermekjáték-, bútor-, eszközkölcsonzást, baba-mama muzsikát működtet.

Feladataik ellátása során 2016. évben is figyelembe vették a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai, törvényi változásokat. A módszertani levelek útmutatásainak betartására törekednek valamint a minőségi munka fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetnek.

A bölcsődei kisgyermeknevelő feladata, hogy minden gyermeket a korának, egyéni fejlettségi szintjének megfelelően a saját fejlődési ritmusa szerint segítsen át a cseppet sem egyszerű folyamatokon.

A gyermekek napirendjének, valamint a gyermekeket ellátó kollégák szakmai munkájának összehangolására folyamatos figyelmet fordítanak. Fontosnak érzik a hangulatos bölcsődei környezet - évszakokhoz, jeles napokhoz alkalmazkodó dekorációk - kialakítását.

A szülők és a kisgyermeknevelők számára már gyakorlattá vált a bölcsődék rugalmassága, a szülői igényekhez közelítve. A rugalmasság azt jelenti, hogy a szülők a gyermekeket, a reggeliztetési időt kivéve, a délelőtti időszakban bármikor behozhatják. Ilyen esetekben a gyermek a napirendhez igazodva kapcsolódik a bölcsődei élethez.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermekek (pl.: beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők)

gondozását, ételallergiában szenvedők, vagy vegetáriánusok diétás étkeztetését is vállalja az intézmény.

A család és a bölcsőde közötti kapcsolattartás egyik formája a családlátogatás. Rendszerint a beszoktatás előtt, előzetes megbeszélés alapján történik. Lehetőséget ad a bizalmasabb kapcsolat kialakítására, valamint a gyermek családi környezetének, szokásainak megismerésére.

A bölcsőde betekintést nyerhet az anya-gyermek kapcsolatba, és abba, hogy a gyermek milyen helyet foglal el a családban. Képet kaphat a gyermek szokásairól és sok olyan körülményről, mely érdeklődésére, értelmi fejlődésére hatással van. A gondozónők a látogatásokon közvetlen módon beszélhetik meg a szülőkkel a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdéseket, egészségügyi problémákat.

2009-től elkezdődött a 2 hetes fokozatos anyás beszoktatás lehetőségének előtérbe helyezése, mely nagymértékben megkönnyíti a gyermekek számára az adaptációt.

A szülővel való fokozatos beszoktatás a szülő önkéntes részvételén alapul. Minden gyermek életében nagy változást jelent, ha bölcsődébe kerül. Elszakad a megszokott környezettől, személyektől, idegen felnőtthöz és új környezethez kell alkalmazkodnia, több kisgyermekkel együtt osztoznia kell a felnőtt figyelmén. Az anyás beszoktatás megkönnyíti a gyermek számára a beilleszkedést az új közösségbe, a család és a bölcsőde kapcsolatának is sok lehetőséget ígér. A beszoktatás alatt a fokozatosság betartása fontos, mely a gyermek bölcsődében töltött idejének egy-egy órával történő hosszabbítását, és a beszoktató felnőtt bent töltött idejének lerövidítését jelenti. Hangsúlyt kell fordítani a szervezési kérdések megbeszélésére, az anyás beszoktatás lélektani hátterének megvilágosítására. A gondozónő szakmai felkészültségétől is függ, hogy a gyermek mennyire illeszkedik be zökkenőmentesen az új környezetbe. A beszoktatások a beszoktatási ütemterv szerint történnek.

17. sz. táblázat: A bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

	bölcsődei		Különleges bánásmódot igénylő gyermek	Időszakos gyermek- felügyelet igénybe vétele (alkalom)	Nyújtott nyitva tartás igénybe vétele (fő, de egy fő több alkalommal)	Só-terápia (alkalom)	Játékos gyermektorna /alkalom	Játszóház / alkalom	Kölcsönzés igénybevétele/alkalom
	Férőhelyek száma	Felvett gyermekek száma							
2002	180	230	10	639	2	---	---	---	---
2003	180	225	10	922	1	---	---	---	612
2004	180	227	15	1 286	0	---	---	---	718
2005	*186	226	10	1 933	1	---	---	---	573
2006	200	256	10	1 314	0	---	---	---	636
2007	*208	251	9	2 248	0	---	---	---	385
2008	220	270	10	2 626	0	---	---	---	353
2009	220	261	8	1 996	0	---	---	---	365
2010	*250	266	3	1 012	1	---	---	---	186
2011	*307	302	0	941	1	276	109	104	152
2012	360	297	15	1 636	0	1 555	486	265	209
2013	360	319	15	2 637	0	1 819		3	151
2014	360	334	16	2 951	0	997	67	0	165
2015	360	294	16	2 396	0	291	103	0	168
2016	360	206	18	2 933	0	311	118	0	129

*: tárgy évben átlagos férőhelyszám, mivel 2005. szeptember 15-étől 200 főre, 2007. október 1-jétől 220 főre, 2010. június 1-jétől 280 főre, 2011. szeptember 1-jétől 360 főre bővült az intézmény férőhelyszáma.

18. sz. táblázat: A gyermekek nappali ellátásának részletes adatai a bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

Statisztikai átlagszámok	2012 év végi adat	2013. II. félév	2014. egész év	2015. egész év	2016. egész év
Férőhely / fő	360	360	360	360	360
Nyitvatartási nap	224	225	227	227	233
Beíratottak száma / fő	316	319	334	304	317
Átlagos feltöltöttség / %	88	88	91,29	84 %	88
Időszakos gyermekfelügyelet adatai					
Igénybevett alkalom	1 636	2 637	2 951	2 396	2 933
Összes óra	7 457	13 471	16 436	13 006	16 522

Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol

- hármás vagy többes ikerszülés történt;
- vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.

Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig az Egészségügyi és Szociális Bizottság határozata alapján.

Otthoni gyermekgondozás keretében az elmúlt évben négy családnak nyújtottak segítséget ikergyermekek gondozásában, szeptembertől 2 fő kisgyermeknevelő biztosításával, 1096 órában. Ezekben a családoknak kevés a nagyszülői segítség, s emiatt igénylik a gondozónői segítséget. Az elmúlt időben nőtt az igény a szolgáltatás iránt.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet. A szülő, elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét, ahol gyermekeiket képzett szakemberek felügyeletére bízhatják, míg ügyeiket intézik.

Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást a kerület bölcsődéiben 2 933 alkalommal és 16 522 órában vették igénybe. A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a gondozónőktől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A gondozónő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

A bölcsődevezető, illetve a gondozónő a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.

A nyújtott nyitva-tartás szolgáltatást nem vették igénybe az év folyamán.

A **fejlődésvizsgálat, tanácsadás** a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.

- tanácsadás: 11 fő, alkalom: 23.
- egyéni fejlesztés 6 fő vett igénybe, alkalom: 50.
- kiscsoportos foglalkozás: 15 fő, alkalom: 95.

A játék, eszköz és gyermekbútor kölcsönzés iránti kereslet az elmúlt évhez viszonyítva csökkent. Az a tapasztalat, hogy egyes termékek nagyon keresettek a családok körében, mint pl. csecsemőmérleg, babakocsik, járókák, gyermekhinta, légzésfigyelő. Ez év során összesen 129 alkalommal béreltek a szülők eszközöket a bölcsődéből.

A **játszóház** a kerületben élő kisgyermekes anyukáknak teremt lehetőséget arra, hogy 1-4 éves gyermekükkel együtt közösségben játszhasanak kellemes, otthonos hangulatban. A játszóház a hagyományos bölcsődei ellátással ellentétben, időben rugalmasabb ugyanakkor ugyanolyan szakmai színvonalon működik, mint a bölcsőde. A gyermeknek új környezetet, játékokat, új kapcsolatokat jelent a játszóház, megtapasztalhatja a bölcsődei szokásokat. A szülő betekintést nyerhet a bölcsődei életbe, gyermeke társas kapcsolataiba és gondozási technikákat sajátíthat el. Mindennapi, otthoni tevékenysége mellett szabadidőt, pihenést, kikapcsolódást remélhet. A játszóházat az elmúlt évben nem látogatták, ezért a bölcsőde célul tűzte ki e szolgáltatás népszerűsítését.

A **játékos gyermek torna** szolgáltatást 34 kisgyermek vette igénybe rendszeresen. A harmonikus, összerendezett mozgás a környezet megismerésével párhuzamosan alakul ki, a személyiségfejlődésben nagyon fontos szerepet tölt be. A megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítve a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgásokat. A gyermekek kiegyensúlyozott mozgásfejlődéséhez szükség van a rendszeres mozgásra, a hely-helyzetváltoztatásra, egyensúlyfejlesztésre és labdakezelésre, mely elősegíti a harmonikus járást, helyes testtartás kialakulását, az irányok elsajátítását. A bölcsőde erre a célra kialakított tornatermében gyógypedagógus, szakképzett kisgyermeknevelő segítségével szolgáltatásként baba-torna igénybevételeire van lehetőség. Kiscsoportos (10-12 fő) foglalkozásokon heti 2x30 percben a gyermekek játékos, énekes-mondókás testmozgáson vehetnek részt a gondozónők irányításával.

A **só terápia** hozzájárul az immunrendszer erősítéséhez, a felső-légúti megbetegedések kiküszöböléséhez, az elmúlt évben 311 alkalommal látogatták a só szobát a Napsugár Bölcsődében. Itt a kisgyermeknevelő felügyelete mellett aktívan játszva az inhalálás jótékony hatását élvezhetik a gyermekek.

A Szivárvány és a Centi Bölcsődékben is teljes létszámmal látogatták a gyerekek a só szobát.

Baba-mama muzsika szolgáltatást 50 kisgyermek vette igénybe rendszeresen.

A szülők kérésére a Bóbita Bölcsőde 2016 novemberétől játékos gyermek torna és baba - muzsika szolgáltatást biztosít a gyermekek részére.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

2016-ban 18 sajátos nevelési igényű gyermek gondozását, nevelését végezték.

A növekvő létszám miatt 2016 szeptemberétől a Bóbita bölcsődében alakítottak ki integráló csoportot, ahol 2 kisgyermek fejlődését segítették. Az intézmény ellát különböző sérülésű gyermekeket: autizmus spektrum zavar: 12 fő, megkésett beszédfejlődés: 2 fő, SOTO szindróma: 1 fő, mozgás fejlődésében megkésett: 3 fő.

A gyermekek fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársa, valamint a bölcsőde gyógypedagógusa látja el. Munkájukat összehangolva, a gyermekek egyéni fejlődését figyelembe véve végzik.

Ebben az életkorban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésbeli különbsége, egészséges társaikhoz képest a legkisebb, sok esetben a megfelelő fejlesztési móddal a különbség minimalizálható, esetleg teljesen eltüntethető. A korai fejlesztésben részesülő gyermek utolérheti társait.

Fontos a sajátos nevelési igényű gyermekek helyben történő korai fejlesztése, és családjuk számára az esélyegyenlőség biztosítása. Az intézményes ellátás lehetőséget nyújt a szülők számára, hogy akár részmunkaidőben munkát vállalhassanak.

Egyénre szabott fejlesztéssel lehetőséget kapnak az idejára gyermekek arra, hogy felzárkózzanak, vagy életminőségükben jelentősen előre lépve teljesebb életet élhessenek.

20 hetes kortól - 6 éves korig történik a különböző sérüléssel élő gyermekek korai, komplex játékba ágyazott fejlesztése, részleges integráció keretében az ép társak közösségébe való beilleszkedésének elősegítése, szociális képességük fejlesztése, a kortárs csoport mintanyújtó szerepének kihasználásával

A speciális szükségletű gyermekek ellátására jelentkező kisgyermeknevelők folyamatos képzésen, önképzésen vesznek részt, ezzel is készülve a kisgyermekek fogadására.

A bölcsődék 2016-ban is elkészítették szakmai programjaikat, és annak megfelelően végezték tevékenységüket, megvalósították céljaikat. A programok, nyíltnapok sokasága, színessége a gyermekeknek, szülőknek és a kollégáknak is nagy örömet okozott. A kerületben működő bölcsődék tárgyi feltételei jók, a magasabb szintű szakmai munkához a működési feltételek biztosítottak.

Az év célkitűzései között nagy figyelem fordult a szakmai anyagok, módszertani levelek útmutatásainak betartására, a minőségi munka fejlesztésére.

A **gyermekvédelemmel** kapcsolatban minden bölcsődében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. 2016 évben is együttműködtek a Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival.

A bölcsődék jelzőrendszeri kötelezettségüket folyamatosan ellátták.

Az észlelő és jelzőrendszer az intézmények között jól működik, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégák lelkiismeretesen végzik munkájukat.

Az öt gyermekvédelmi felelős félévente közös megbeszélést tart, év végén beszámolót készítenek. Segítségért fordulhatnak az adott bölcsőde vezetőjéhez, valamint az intézményvezetőhöz.

Minden bölcsődében működik Szülői Érdekvédelmi Fórum.

3.2.2. CSALÁDI NAPKÖZI, GYERMEKEK ALTERNATÍV NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

A kerületben 2007. év végén egy családi napközi kezdte meg működését. Hiánypótló szolgáltatásként: azokat a gyermekek várta, akik számára nem jutott bölcsődei férőhely.

2008-ban néhány családi napközire érkezett működési engedély kiadására irányuló kérelem, azonban új nem indult. 2009 végére az ellátórendszerben 13 családi napközi (91 férőhely, 7 fenntartó), és egy 12 főt befogadó játszóház és gyermekfelügyelet szélesítette a gyermekek napközbeni ellátásának palettáját. 2010-re 24-re bővült a családi napközik száma. Ennek legfőbb oka a bölcsődei férőhelyek hiánya.

2011. második félévétől nem a települési jegyző hatásköre a működési engedély kiadása, ezért részletesebb információkkal sem rendelkezünk a szolgáltatásokról. A Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala tájékoztatása szerint a kerületben 25 családi napközi rendelkezik működési engedéllyel (175 férőhely), és 2 játszóház működik.

Ezek a szolgáltatások lehetőséget nyújtanak azoknak, akiknek gyermeke nem kerül be bölcsődébe, óvodába, vagy valamilyen alternatív megoldást keresnek.

3.3. VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

A védőnők több mint 90 éve kulcsszerepet töltenek be a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjúság- és családvédelemben. Kerületünkben az 5 védőnői tanácsadóban 21 területi védőnő dolgozik.

A gondozás teljessége kiterjedhet az anyán és a csecsemőn túl a család és a gondozási körzet többi nőtagjára, a női életszakaszoknak megfelelően prevenciós célból. A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él.

Kerületünkben, 2016-ban gondozott várandós anyák száma:	993 fő
Fokozott gondozást igénylők száma:	358 fő
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	332 fő
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	16 fő
Eü. és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők	10 fő

A 2016. évben a kerületben 599 szülő anya közül, 4 esetben fordult elő, hogy a várandós, védőnői gondozásban nem részesült. Az otthonszülések száma a 2016-os évben a kerületben 1 volt. 2016-ban a kerületben 621 újszülött született.

A várandósokat, a védőnő otthonukban, és a védőnői tanácsadóban, várandós tanácsadás keretében gondozza. A várandós tanácsadáson a megjelenések száma 2 429 volt.

2016-ban a védőnői várandós látogatások száma 2 245 volt, ebből 966 fokozott gondozást igénylő kismamánál történt. A várandósok gondozása során nagy figyelmet fordítanak a várandósság alatti változásokra való felkészítésre, az újszülött fogadására, a harmonikus párkapcsolat kialakítására.

Több gondozott várandós esetében volt szükség jelzésre a Család- és Gyermekjóléti Központ felé, rossz szociális körülmények miatt, egészségügyi okok miatt pszichiátriai gondozott várandós esetében, szenvedélybeteg várandós esetében. A Gyermekjóléti Központnak 33 esetben küldtek jelzést.

A fenti esetekben a Gyermekjóléti Központ, a Gyámhatóság, a Vöröskereszt, a kórházak és a védőnő szoros együttműködésére volt szükség.

A védőnői szolgálat segítséget nyújt és tanácsot ad, együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel, a fogyatékkal élő, valamint magatartási zavarokkal küzdő gyermekek és családjuk életviteléhez.

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermeket és családját fokozott gondozásba veszik.

Felvilágosítást adnak a családtámogatási formákról, és lehetőségekről.

Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése, és gyógyítása történik. A kerületben az általános és középiskolák védőnői feladatait főállású iskolavédőnők látják el. A kerület iskoláiban dolgozó iskolavédőnők nagy hangsúlyt fektetnek egészségnevelő munkájukban a fogamzásgátlásra, a nem kívánt terhességek megelőzésére. Több iskolában sikeres csecsemőgondozási tanfolyamot tartottak.

3.4. GYERMEKEK ÁTMENETI ELLÁTÁSA

A Gyvt. szabályozza gyermekek és a családok átmeneti gondozását.

Gyermekek átmeneti gondozása

„45. § (1) A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

(2) A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

(3) A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek átmeneti gondozását – a 7. § (2) bekezdésében foglalt kivételekkel – elsősorban helyettes szülőnél kell biztosítani. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.

(4) A gyermekek átmeneti gondozása során a gyermek iskolai oktatását – lehetőség szerint – iskolaváltás nélkül kell biztosítani.

(5) A gyermek átmeneti gondozásának megkezdéséről a szülőjének lakóhelye – ennek hiányában a tartózkodási helye – szerinti gyermekjóléti szolgálatot, ha az átmeneti gondozást hatósági intézkedés előzte meg, a gyermekjóléti központot értesíteni kell. A gyermek átmeneti gondozása megkezdésekor – ha az előreláthatólag harminc napnál hosszabb lesz – el kell készíteni a gyermekre vonatkozó egyéni gondozási nevelési tervet.

(6) A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart, kivéve ha az utógondozói ellátásban részesülő szülő a gyermekével együtt veszi igénybe az ellátást. Ebben az esetben a gyermek átmeneti gondozása legfeljebb a szülő utógondozói ellátásának fennállásáig tartható fenn az utógondozói ellátás helyszínén.

46. § (1) A gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt.

(2) Az ideiglenes gondozás során fel kell tární a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző okokat, és egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, illetve a gyermekjóléti szolgálatot, ha az átmeneti gondozást hatósági intézkedés előzte meg, a gyermekjóléti központot a további átmeneti gondozás vagy más gyámhatósági intézkedés megtétele céljából.

(3) A gyermek (2) bekezdésben meghatározott további átmeneti gondozásához minden esetben be kell szerezni a szülő vagy más törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát.

(4) A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges hatósági intézkedések megtétele céljából, ha a) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermekéről az ideiglenes gondozásról való értesítést követő három napon belül nem gondoskodik,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő gyermeke átmeneti gondozásához nem járul hozzá, illetve azt nem kéri,

c) a gyermek visszakerülése a szülőjéhez ellentétes a gyermek érdekeivel.

47. § (1)–(2)

(3) Ha az átmeneti gondozás időtartama eltelt, azonban a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza

a) az elhelyezés – a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható, vagy

b) haladéktalanul értesíteni kell a gyámhatóságot, a szükséges intézkedések megtételére.

(3a) Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig.

(4) A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges intézkedések megtétele érdekében az átmeneti gondozás időtartamának eltelte előtt is, ha

a) nyilvánvalóvá válik, hogy a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását ugyanazon intézményben két éven belül másodszor is kéri.

48. § (1) *A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.*

(2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.”

Gyermekek átmeneti otthona

50. § (1) *A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.*

(2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

(3) A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.

(4) Az átmeneti lakásotthon olyan otthon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családias körülmények között.

(5) A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos – a 49. § (4) bekezdésében meghatározott – feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják.

Családok átmeneti otthona

51. § (1) *Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll –, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.*

(2) A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja. A családok átmeneti otthona működtethető telephelyenként

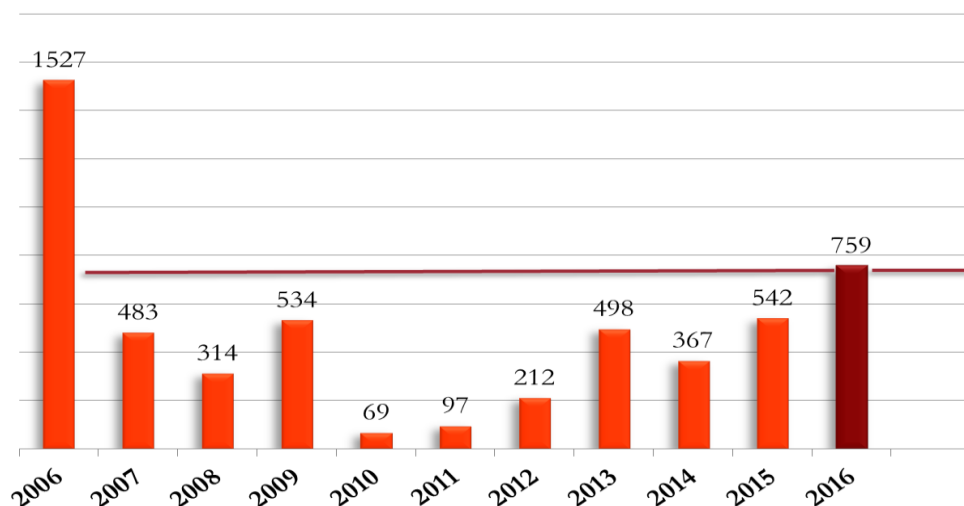
- legfeljebb tizenkét férőhelyes lakásban vagy családi házban. A telephelyek összférőhelyszáma nem haladhatja meg a székhely szerinti intézmény összes férőhelyeinek kétszeresét.
- (3) A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során
- a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
 - b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.
 - c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
 - d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
 - e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
 - f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
 - g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.
- (4) Krízisközpontként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.
- (5) A krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerint bántalmazottnak minősülő személyt és azt a vele egy háztartásban élő személyt, akinek tartására jogszabály, szerződés vagy bírósági határozat alapján köteles (a továbbiakban együtt: bántalmazott család).
- (6) A krízisközpont a bántalmazott család számára
- a) alaptevékenysége keretében legfeljebb nyolc hét időtartamra
 - aa) lakhatást biztosít és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés és egészségügyi ellátást,
 - ab) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,
 - b) kiegészítő tevékenysége keretében a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében legfeljebb öt év időtartamra félutasház-szolgáltatást nyújthat.
- (7) A félutasház-szolgáltatás keretében a krízisközpontból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára lakhatást és az életvezetéshez szükség szerinti segítséget kell biztosítani.
- (8) A félutasház-szolgáltatás igénybevételének feltétele, hogy
- a) a bántalmazottat biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztassák,
 - b) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott előtakarékosági programban való részvételt, és
 - c) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott társadalmi reintegrációt segítő programban való részvételt.
- (9) Titkos menedékházként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.
- (10) A titkos menedékház befogadja a kapcsolati erőszak miatt krízishelyzetbe került, illetve otthontalanná vált bántalmazottat és gyermekét, valamint az (5) bekezdés szerinti bántalmazott családot.
- (11) A titkos menedékház a (10) bekezdésben foglalt személy számára legfeljebb hat hónap időtartamra

- a) lakhatást biztosít, és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés ellátást, valamint segítséget nyújt az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez,
- b) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a titkos menedékház szolgáltatást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,
- c) segítséget nyújt a bántalmazás következtében kialakult pszichés sérülések kezelésében és jogi tanácsadással segíti a (10) bekezdésben foglalt személy érdekeinek védelmét.”

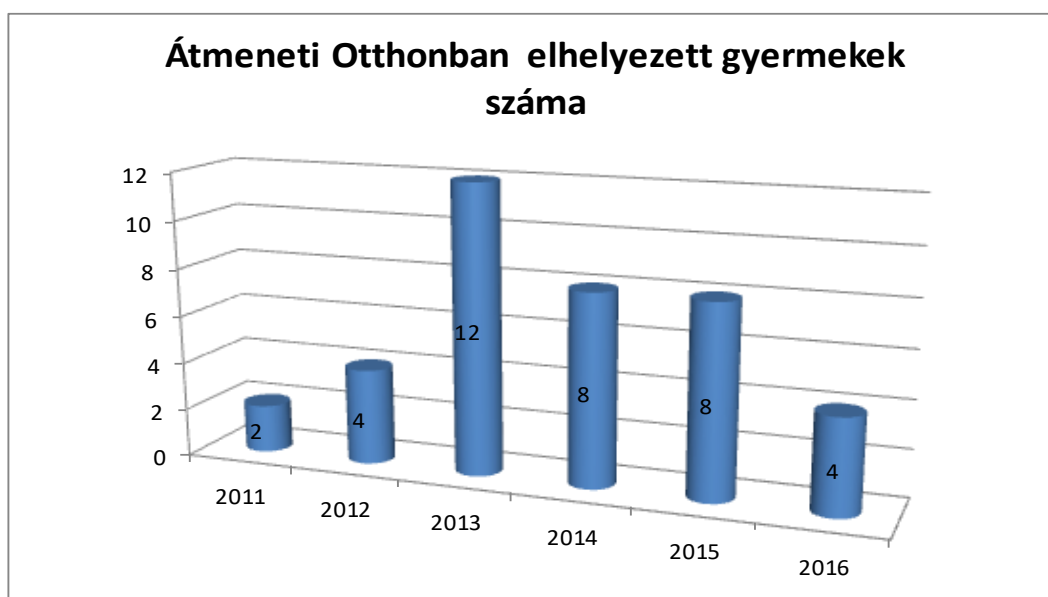
Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona

Az „Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona” látja el 2003-tól ellátási szerződés keretében a XVI. kerületi gyermekek átmeneti otthoni ellátását. 2016-ban 4 gyermek került elhelyezésre a IV. kerületi Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában, összesen 759 napra.

1. ábra: Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában töltött napok száma

2. ábra: Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában elhelyezett gyermekek száma

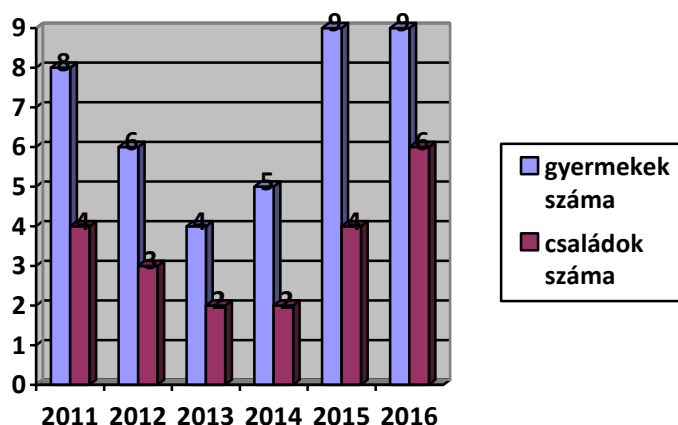

Családok Átmeneti Otthona

2016-ban összesen hat család került elhelyezésre a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában. Két család Kerepesen, négy család Erdőkertesen kapott helyet. Öt alkalommal a Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ kezdeményezte az elhelyezést. A bekerülési okok között anyagi és lakhatási probléma, szülő mentális retardációja volt.

A bekerült gyerekek közül senki sem volt védelembe véve.

3. ábra: A Support Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonát igénybevevő gyermekek és családok száma

4. FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Bölcsőde

A 2016. évben folyamatosan zajlott a bölcsődék szakmai munkájának ellenőrzése. A kerület bölcsődéiben a szakmai munka egységesítésére törekedtek. Az ellenőrzések során megállapításra került, hogy az intézményekben folyó szakmai munka megfelel a törvényi, szakmai előírásoknak.

A szakmai ellenőrzések tapasztalatai:

A bölcsődék tárgyi felszerelése számban megfelelő és biztosított. A csoportszobák berendezései méretei a korosztálynak megfelelőek. A kiszolgáló helységek, a gyermeköltözők, fürdőszobák felszerelése megfelelőek, de állapotuk elavult.

Az udvarok, játszóterek felszerelése a Bóbita Bölcsőde kivételével megfelelő.

2016-ban a NÉBIH ellenőrizte a bölcsődék főzőkonyháit, a bölcsődék intézkedési tervet készítettek a feltárt hiányosságokra, melyet végre is hajtottak.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

5.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK – SZOCIÁLIS IRODA

- Folyamatos cél a támogatások szinten tartása, reálértékének megőrzése, különösen törekedni kell erre a kiskorúak esetében - mint az ellátások szempontjából egyik leginkább kiemelt csoportban.
- Fontos, hogy az egyes szociális ellátások a kerületi sajátosságokra, valódi igényekre reagáljanak, nyújtsanak választ a tipikus problémákra.
- Kiemelkedő szerepet kell tulajdonítani a jövőben is a támogatások hatékony, célzott megállapításának.
- Továbbra is törekedni kell a szoros szakmai együttműködés fenntartására az érintet kerületi intézményekkel.

5.2. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS – CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

- Az átszervezést követően az új feladatok begyakorlása. Kompetencia határok kialakítása, együttműködés erősítése.
- A két éve elindult, kerületi iskolák számára kínált szociális kompetencia-fejlesztő program megerősítése, új kollégák bekapcsolása a feladat ellátásába, a program munkatársainak képzése. Hosszú távú cél a program akkreditálása.
- 2017-ben további részvétel a KEF munkájában, a megkezdett előadássorozat folytatása.
- További prevenciós programok indítása, mindenekelőtt a kamaszklub beindítása.

5.3. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA – BÖLCSŐDE

- Az Egyesített Bölcsőde mindenkor szakmai célja, hogy az otthon melegéhez, nyugalomához hasonló légkörben tölthessék a kicsik napjaikat.
- Mindehhez elengedhetetlen a személyi és tárgyi feltételrendszer minőségi biztosítása:
 - állandó, szakképzett és elkötelezett alkalmazottak,
 - esztétikus környezet, elegendő hely, játék, biztonság, kifogástalan ételmezés.
- Továbbra is kiemelt szakmai szempont, hogy a szolgáltatások gyakorisága és minősége nem vezethet az alapellátás színvonalának legkisebb csökkenéséhez sem.
- A továbbképzés folyamatosságára a szakmai munka emelése érdekében szükség van.
- Nagy hangsúlyt kell fordítani az adminisztrációra, a munkarendek - napirendek összehangolására.
- A só szoba ismertté tétele a lakosság körében.
- Az új szolgáltatások szélesebb körben történő megismertetése.
- Játékos gyermek torna szolgáltatás bővítése, megismertetése a bölcsődés korú gyermekekkel és szüleikkel.
- Egészség megőrző programok szervezése „egészség nap” keretén belül, ahol a szülők megismerkedhetnek a reform ételekkel is.
- A játszóház-szolgáltatás népszerűsítése.
- Honlap folyamatos frissítése, naprakész információk szolgáltatása. Az intézmény fontosnak tartja a szülők hiteles tájékoztatását, a segítségnyújtást a kisgyermekek nevelésével kapcsolatban. Lehetőség nyílik az intézmények bemutatására, valamint a szolgáltatások ismertetésére. Azon családok is információkhoz juthatnak, akik még csak most tervezik a gyermekük bölcsődei elhelyezését.

5.4. A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VONATKOZÁSÁBAN ÁLTALÁBAN, AZ ELLÁTÓRENDSZERT ÉRINTŐ TERVEK, VÁLTOZÁSOK

- 2013. január 1-jétől az iskolák fenntartása, így az oktatás szakmai irányítása már nem önkormányzati, hanem állami feladat. Az Önkormányzat számára az iskolákkal és a Tankerülettel való jó kapcsolat továbbra is fontos, hisz az oktatás színvonala, milyensége a kerület gyermekeinek, felnövekvő nemzedékének életére van hatással. Az önkormányzat a jó kapcsolat fenntartásáért megteszi, ami rajta múlik.
- A bölcsődei után az óvodai férőhelyek számának az igényekhez való igazítása, különös tekintettel arra, hogy 2015. szeptember 1-jétől három éves kortól kötelező az óvoda. Ehhez a várható igények folyamatos felmérése, figyelemmel kísérése, valamint olyan bővítési lehetőségek megtalálása, melyek rugalmasan alkalmazkodnak az egyes korosztályok változó létszámához. Ezen a területen fontos szerep jut az Európai uniós pályázati lehetőségeknek. Az óvodai férőhelyek bővítése is ilyen úton valósul meg.

Az ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkozó általános célkitűzések:

- Az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzbeli és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása, vagy legalábbis kismértékű csökkenése.
- Az ellátások eljuttatása a legrászorultabbakhoz.

6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

6. 1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

A BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság 2016. évben az alábbi bűnmegelőzés intézkedéseket tette, oktatási programokat tartotta, és együttműködésekben vett részt:

1.) Az ORFK által indított iskolai bűnmegelőzési tanácsadói program keretében bűnmegelőzési előadások kerültek megtartásra, a Csonka János Műszaki Szakközépiskolában és Szakiskolában, a Corvin Mátyás Gimnáziumban, és a Centenáriumi Általános Iskolában. Az előadások témakörei:

- ifjúkori bűnözés, áldozattá és elkövetővé válás megelőzése
- internet veszélyei
- szórakozás veszélyei
- kábítószeres, új pszichoaktív szerek
- közlekedéssel kapcsolatos szabálysértések és bűncselekmények
- védelem, önvédelem
- másság

2.) Az Iskola rendőre program keretében a KMB alosztály munkatársai a kerületi Általános Iskolákban az osztályfőnökök felkérésére bűnmegelőzési előadásokat tartottak, osztályfőnöki órák keretében. Az előadások témakörei:

- a fiatalokat veszélyeztető bűncselekmények, áldozattá és elkövetővé válás megelőzése
- internet veszélyei

Az Iskola rendőre program keretében szintén folyamatos az együttműködés a kerületi Általános Iskolák és a kerületi Rendőrkapitányság között, melynek keretében bűnmegelőzési előadások kerülnek megtartásra.

- Rendszeres jelenlét ezen iskolákban, személyes tanácsadás, konzultáció.
- Kijelölt iskolákban előre megbeszélte időpont alapján fogadóóra megtartása, illetve szülői és tantestületi valamint nevelési értekezleten való részvétel.
- Kiterjedt drog-prevenációs tevékenység folytatása.
- Felkérésre részvétel az iskolák egészségnapján, egyéb iskolai rendezvényeken, mely rendezvényeken cél a bűnmegelőzés valamint a rendőrség népszerűsítése.
- Felkérésre iskolákhoz kapcsolódó bűnmegelőzési előadássorozat tartása (diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak).
- Áldozatvédelmi tevékenység – áldozatsegítő, áldozatvédelmi előadások megtartása.
- A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározott prioritások mentén képzéseken történő részvétel.
- A civil szervezetekkel és társadalmi szervezetekkel kapcsolattartás.
- Kapcsolattartás a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat keretein belül működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal, valamint részvétel a munkájában.

3.) Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói program 2013 szeptemberében indult országosan. Az elmúlt 3,5 évben a programmal kapcsolatban a résztvevő iskolák visszajelzései pozitívak voltak. Az iskolák szívesen veszik a bűnmegelőzési előadásokat osztályfőnöki órákon, továbbá az osztályfőnökök visszajelzése alapján sokkal hitelesebb a diákok részére, ha az előadásokat hivatásos rendőr tartja részükre.

4.) A körzeti megbízottak 2015. decemberétől a 18 év alatti sértettek meghallgatásával, szükség esetén a lakókörnyezetben történő adatgyűjtéssel, és a rendelkezésre álló egyéb adatok feldolgozásával 48 órán belül jelentésben rögzített kríziselemzést készítenek. Megpróbálják feltárni ebben milyen okok és körülmények vezettek ahhoz, hogy a sértett bűncselekmény áldozatává vált, és ezek az okok a későbbiekben ne ismétlődhessenek meg.

Bűnelkövetés okainak alakulása áldozati és elkövetői oldalról:

A kiskorúak sérelmére elsősorban személyes értékeik megszerzésére irányuló bűncselekmények történtek. Mivel egyre több iskoláskorú gyermek rendelkezik nagyobb értékű mobiltelefonnal, illetve kisméretű szórakoztató elektronikai cikkel, egyre gyakoribbak az ezzel kapcsolatos bűncselekmények is. Még nagyobb számban fordulnak elő olyan lopások, melynek során az iskolatáskában, vagy öltözőben őrizetlenül hagyott nagyobb értékeket tulajdonítja el az elkövető. A 2016-os évben 15 esetben vált áldozattá fiatalkorú, 5 esetben pedig gyermekkorú volt az áldozat. Sérelmükre kiskorú veszélyeztetése, segítségnyújtás elmulasztása, visszaélés okirattal, garázdaság, csalás, lopás, zaklatás, rablás és kifosztás bűncselekmények miatt indított eljárást a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság.

Elkövetői oldalról 2016. évben 2 gyermekkorú és 19 fiatalkorú ellen indult eljárás, melynek megoszlása garázdaság és testi sértés bűncselekmények 8 esetben, közúti jármű ittas vezetése és kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények 1-1 esetben, lopás bűncselekmények elkövetése miatt 6 esetben, számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmények 2 esetben, rongálás miatt 1 esetben és rablás bűncselekmény elkövetése miatt 2 esetben.

A bűncselekményt elkövető gyermekkorú és fiatalkorúak száma 2015 évről 2016 évre csökkenő tendenciát mutat, 22-ről 21-re csökkent.

A bűncselekmények megvalósulását, bekövetkezését továbbra is elősegíti, a fiatalok felelőtlen magatartása, hogy egymásnak mutogatják legújabb készülékeiket, dicsekednek

vele, valamint azt a tömegközlekedési eszközökön, közterületen nyíltan használják, így felkeltik a bűnelkövetők érdeklődését is, így könnyebben válhatnak bűncselekmény áldozatává.

6.2. KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

XVI. KERÜLETI KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

A XVI. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2003-ban alakult meg, azóta folyamatosan, sikeresen működik a kerületben.

A KEF alapító tagjai a XVI. kerületi Önkormányzat, Móra Ferenc Általános Iskola, Napraforgó Szolgálat, BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság, Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat munkatársai közül kerültek ki.

Jelenleg 17 tagja van, akik 7 intézményt képviselnek. A KEF, mint döntés előkészítő, javaslattevő és koordináló szervezet fejti ki tevékenységét a kerületben. Az elmúlt évek során tevékenysége szerteágazó volt. A KEF szakmai munkáját megalakulása óta Kály-Kullai Károly szakértő bevonásával végzi.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak koordináló szerepe van. Összehangolja a helyi intézkedéseket és kezdeményezéseket, valamint fórumot teremt az országos célokkal párhuzamosan a helyi közösség területén működő intézmények számára. A Fórum az a fontos láncszem, amely biztosítja a stratégiában megfogalmazottak megvalósulását. Mind a Nemzeti Stratégia, mind a helyi drogellenes stratégia eredményességének legfontosabb letéteményese a helyi közösség. A helyi települési szinten történő összefogások, és összehangolt cselekvések döntő módon tudják befolyásolni a probléma kezelését. Szükséges minden olyan tett és összefogás erősítése, amely az emberi közösség legalapvetőbb formáival – család, szomszédság, lakóhelyi közösség stb. – van kapcsolatban. A helyi közösségek kiemelkedő szerepet játszanak a droproblémák kezelésében, hiszen a kábítószer-fogyasztás jelensége alapvetően az egyének, a családok és a helyi közösségek problémája. Későbbi kezelésében döntő mozzanat a helyben történő meghatározása, hiszen a helyi közösség érzékenységtől, elkötelezettségétől és felkészültségétől nagymértékben függ a beavatkozás sikere. A stratégia 3 alappillére közül a kerületben a megelőzés és egészségfejlesztés területeire helyezzük a hangsúlyt, hiszen ezen cselekvések nem csak a fiatalok kábítószer fogyasztása tekintetében jelentenek erős preventív tényezőt, hanem más egészséget veszélyeztető magatartás formák kockázatát is csökkentik.

2013-ban megszületett a Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020, ami egy kerületi, a szülők, pedagógusok és diákok körében végzett reprezentatív felméréssel együtt 2014 tavaszán a kerület Drogellenes Stratégiájának alapját adta. A helyzetfelmérést a kerület 14 iskolájában, pedagógusok, diákok és szülők kérdőíves megkérdezésével végezte az Önkormányzat 2014 januárjában. A kutatás során 1 353 diák, 1 289 szülő és 340 pedagógus töltötte ki az egészségmagatartással kapcsolatos kérdőíveket.

A XVI. kerületi KEF 2016-os tevékenységei:

1. 2015 decemberében a BRFK Bünmegelőzési Osztályának engedélyével megkezdődött a Ne tedd, Ne tudd! kiadvány aktualizálása, mely kitűnő alapot teremtett a KEF 2016-os évre tervezett, bünmegelőzési tevékenységeihez. A KEF nagyon fontosnak tartja a bünmegelőzési ismereteket diákok, szülők, és pedagógusok részére egyaránt érhető és feldolgozható formában továbbítani. A nyomdai költségre fordított támogatásnak köszönhetően a kerület minden iskolájának felsős osztályaiba a megfelelő példányszámban tudták eljuttatni a kiadványt. A kiadványok kiosztása 2016-os évben megtörtént.

2. Az információ könnyebb felhasználását elősegítendő akkreditált tanfolyamot szerveztek a kerület pedagógusainak 2016. áprilisában. A továbbképzés célja, hogy a pedagógusokat felkészítse bűnmegelőzési foglalkozások, osztályfőnöki órák tartására. A továbbképzés bűnmegelőzési elméleti és gyakorlati ismereteket kíván elsajátíttatni a pedagógusokkal, hogy az elkövetővé és áldozattá válás témaköreiben önállóan képesek legyenek tanórát tartani. A résztvevő ismerkedjen meg a bűnmegelőzési kisfilmekkel, és legyen képes a prevenciós médiatár alkalmazására elméletben és gyakorlatban.
A továbbképzés további célja, hogy a résztvevő megismerje (felelevenítse) a kompetenciafejlesztő és a tapasztalati tanuláson alapuló tanulásszervezési módszereket, képes legyen a konstruktív pedagógia módszertani alapjainak alkalmazására. A továbbképzés során fejlődjön problémamegoldó képessége, előadóképessége. Javuljon interperszonális kommunikációs és önérvényesítési képessége. Erősödjön a társas támogatás képessége, a tolerancia, a másság elfogadása. A tanfolyamon 19 pedagógus vett részt.
3. A Napraforgó Központtal közösen szervezett Mindennapi kapcsolataink előadás sorozat 2016-ban megvalósult előadásai:
 - Válás a családban (Előadó: Gáspár Magdolna mediátor)
 - Társfüggőség (Előadó: 12 lépéses önsegítő csoport)
 - Evészavarok és kapcsolataink (Előadó: Szalai Tamás Dömötör pszichológus, családterapeuta)
 - Internet veszélyei, felelős internet használat (Előadó: Miklya Luzsányi Mónika pedagógus, szociáletika szakos teológus)
 - Közösségi perspektíva az iskolai bántalmazás megelőzésében és kezelésében (Előadó: Horgász Csaba pszichoanalitikus, klinikai gyermek- szakpszichológus)
4. Az Önkormányzat által 2016. április 22-én szervezett Föld Napja programhoz a KEF is csatlakozott, interaktív programok szervezésével, megvalósításával. A szervezési feladatokban a helyi KEF is részt vállalt: biztonságos internet használat, közlekedés és a közbiztonság, önismeret, valamint a dohányzás káros hatásai témakörben szervezett izgalmas foglalkozásokat a gyerekeknek.
A Digitális Tudás sátorban a felkért szakemberek a gyerekek nyelvén, interaktív előadáson ismertették meg őket az etikus mobilkommunikáció és a digitális biztonság témaköreivel. A foglalkozásokon 450 kerületi diák vett részt.
5. Április 27-én a Corvin Művelődési Házban Klobusitzky György tartott bűnmegelőzési előadást a kerület 8. osztályos tanulóinak.
Az eseményen a Nemzeti Közszoigalat Egyetem mestertanára a kamaszokat fenyegető „korosztályos veszélyekről” beszélt a 340 fiatalnak, akik a közúti közlekedésről, a környezetszennyezésről, a legális drogok – mint az alkohol, a koffein, a nikotin vagy a gyógyszerek – és az illegális drogok káros hatásairól kaphattak bővebb információt. Emellett pedig módszereket sajátíthattak el a veszélyek felismerésére és kivédésére.
6. 2016. szeptember 24-én a KEF képviseltette magát a Kertvárosi Vígasságokon. Drogtotóval, részeg szemüveggel várták a kilátogatókat.
7. A XVI. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum képviseltette magát a 2016. október 25-én megrendezésre kerülő KEF-Országos Konferencián.
8. 2016. november 12-én 5 fő KEF tag részt vett Zacher Gábor toxikológus „Toxikológia 2016. Káros függőségeink toxikológiája” továbbképzésén.

9. 2016. november 22-én a Napraforgóban tartott szakmaközi megbeszélésen részt vett a KEF. Bemutakoztak, beszéltek az eddigi tevékenységükről és a jövőbeni tervekről. A beszélgetés során több ötlet és javaslat is felmerült a pedagógusok, igazgatók, „gyermekvédelmi felelősök” részéről.
10. Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat támogatása tette lehetővé, hogy a Sziget Droginformációs Alapítvány Zsiráfbusza a kerület általános iskoláinak alsó tagozatait végig járta. A lakókocsban kialakított oktatóközpont segítségével a kicsik jobban be tudják fogadni az információkat az egészséges életmóddal kapcsolatban. A drogokról ennek a korosztálynak még nem igazán beszélnek, nekik azt szeretnék megtanítani, hogy hogyan tudnak egészségesek maradni. Az iskolák megfogalmazták azt az igényüket, hogy várnák vissza az Életmód Központot a felső tagozatosokhoz is. 2016. november – december hónapban a kerület 12 iskolájának, 119 alsós osztályában, 2 981 gyermeknek tartottak előadást.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI

A kerületben civil szervezetek bevonása az alapellátás keretében történik.

A Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Szolgálat több civil és egyházi szervezettel működik együtt, melyek az alábbiak:

- A helyi **Vöröskereszt** az együttműködésük sok évre nyúlik vissza. A 2016-os év során a gondozott családok között összesen 127 élelmiszersomagot osztott szét a szervezet.
- A **Royal Prémium Étterem** tulajdonosának, Edvin Martinnak a Vöröskereszt felé tett nagylelkű felajánlása a 2016-os évben is folytatódott. Étterme minden este ingyenesen megvendégel egy rászoruló családot. A Vöröskereszt a kliensek megszervezésének feladatát a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatra bízta, így a Szolgálat minden nap küldhetett vacsorázni nagycsaládosokat, időseket, fogyatékkal élőket, gyermekeiket egyedül nevelő szülőket, akik számára egy éttermi vacsora megfizethetetlen. Ez az adomány, a társadalmi szolidaritás kifejeződésének különlegesen szép példája.

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet**a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 10. számú melléklet****Tartalmi követelmények a települési önkormányzat és a megyei kirendeltség számára, a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez***I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:*

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4–5.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

II. A megyei kirendeltség által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei

1. A megyei kirendeltség által fenntartott, szakellátást (esetleg alapellátást) nyújtó intézményhálózat bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére.
2. Ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák.
3. Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek).
4. A felügyeleti szervek által végzett gyermekvédelmi szakmai ellenőrzések tapasztalatainak bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó célok, javaslatok, elképzelések (milyen típusú intézmények kialakítására, átalakítására, fejlesztésére lenne szükség a gyermekek szükségletei alapján, milyen területeken tervezik bevonni a civil szervezeteket a szakellátás feladatainak ellátásába).